

META-POPÜLİZMİN GÖSTERGELERİNİN SAPTANMASI: YUNANİSTAN'DAKİ ÇEVİRİM İÇİ GAZETELERDE AYLAN KÜRDİ OLAYININ DİLİ

Hacı Hasan SAF*

Özet

Dönemsel olarak değişen kitle istekleri ve rahatsızlıkları; siyasal kurum, kişi ve kuruluşlar tarafından bir siyasal iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Bu söylemler yalnızca hedef kitlelerin algılarını değiştirmeye ya da pekiştirmeye yönelik inşa edilmektedir. Popülizm böylesi durumlarda karşımıza çıkmaktadır. Kitlelerin istek ve taleplerine göre şekillenen vaat, söylem ve mesajlar popülizmin en önemli kaynağı haline gelmiştir. Hemen her siyasal kültürde görülen popülizm, özellikle demografik değişimlerin arttığı Avrupa'da son yıllarda yükselişe geçmiştir. Birçok dayanak noktası olan popülist söylemlerin sınır güvenliği ile ilgili konuları kapsayan çeşidi olan meta-popülizm de sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Korunması gereken bir yer, alan, bölge ya da ülkenin sınırlarının ve çevresinin korunması savına dayanan meta-popülizm; sınırın içerisindeki ve dışarısındaki bireylerin farklı olduğu anlayışını öne sürmektedir. Medya da meta-popülizmin kitlelere aktarılması ve onun inşasında önemli rol oynamaktadır. Meta-popülizm kullanılırken en çok hangi göstergelerin (rasyonel ya da duygusal) kullanıldığı ise bilinmemektedir. Çalışmada meta-popülizmin göstergelerinin saptanması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak Yunanistan'da faaliyet gösteren 20 çevrim içi gazete örneklem olarak alınmıştır. 2-15 Eylül 2015 tarihleri arasında yayınlanan ve tüm dünyayı derinden sarsan Aylan Kürdi olayını içeren 61 haber içerik analizine tabi tutulmuştur. Kullanılan tema, yaklaşım, biz-öteki inşası ve çekicilikler özelinde kategoriler oluşturulmuştur. Araştırma sonunda meta-popülizmin inşasında daha çok duygusal göstergelerin kullanıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Aylan Kürdi, içerik analizi, meta-popülizm*

*Dr. Öğr. Üye., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İletişim Fakültesi, hasansaf@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0002-7778-0258

Gönderim Tarihi: 14.03.2023

Kabul Tarihi: 19.04.2023

Research Article

IDENTIFYING INDICATORS OF META-POPULISM: THE LANGUAGE OF THE AYLAN KURDI CASE IN ONLINE NEWSPAPERS IN GREECE

Hacı Hasan SAF*

Abstract

Periodically changing mass demands and disturbances; It is used as a political communication tool by political institutions, individuals and organizations. These discourses are built only to change or reinforce the perceptions of the target audiences. Populism emerges in such situations. Promises, discourses and messages shaped according to the wishes and demands of the masses have become the most important source of populism. Populism, which is seen in almost every political culture, has been on the rise in recent years, especially in Europe where demographic changes have increased. Meta-populism, which is a variety of populist discourses that cover issues related to border security, is also frequently encountered. Meta-populism, which is based on the premise of protecting the borders and environment of a place, area, region or country that needs to be protected; It proposes the understanding that individuals inside and outside the border are different. The media also plays an important role in the transfer of meta-populism to the masses and its construction. It is not known which indicators (rational or emotional) are used most when using meta-populism. In this study, it is aimed to determine the indicators of meta-populism. For this purpose, 20 online newspapers operating in Greece were taken as a sample. 61 news stories, including the Aylan Kurdi incident, which were published between 2-15 September 2015 and shook the whole world deeply, were subjected to content analysis. Categories were created based on the theme, approach, construction of us-other and attractions. At the end of the research, it was seen that more emotional indicators were used in the construction of meta-populism.

Keywords: *Aylan Kürdi, content analysis, meta-populism*

*Asst. Prof., Sivas Cumhuriyet University Faculty of Communication, hasansaf@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0002-7778-0258

Received: 14.03.2023

Accepted: 19.04.2023

META-POPÜLİZMİN GÖSTERGELERİNİN SAPTANMASI: YUNANİSTAN'DAKİ ÇEVİRİM İÇİ GAZETELERDE AYLAN KÜRDİ OLAYININ DİLİ

GİRİŞ

Popülizm kavramının değişken tanımlara sahip olması, kavramın kullanım alanının çeşitliliği ve yaygınlığından kaynaklanmaktadır. Son yıllarda özellikle Avrupa'da artan popülizm, ülkede bulunan yurttaşların rahatsızlıkları üzerine kurulmuştur. Artan mülteci akınları ve bütün ülkeleri ilgilendiren mülteci sorunu, sosyo-ekonomik ve demografik düzeni bozulan ülkelerdeki bireylerin tepkisine neden olmuştur. Zamanla popülizm kendi içerisinde meta-popülizmi çıkarmıştır. Meta-popülizm, çizilmiş bir sınır ve sınırın içi ve dışındaki bireylerin farklı olduğu ve bu nedenle sınırların korunması gerektiği temeline dayanmaktadır. Avrupa'ya yönelen sığınmacılar ve onlara yönelik olumsuz düşüncelere sahip yurttaşlar arasında farklar olduğu ve bu nedenle Avrupa ve Avrupa'daki ülkelerin sınırlarının korunması gerektiğine yönelik söylemler meta-popülizmi yaygın hale getirmektedir. Medya ise meta-popülizmi inşa eden siyasal kişi ve kurumlara eklemlenmiştir. Ancak meta-popülizmde en çok hangi yaklaşımın kullanıldığı tartışma konusu olmuştur.

Çalışmada meta-popülizmin göstergelerinin saptanması adına mülteci akınları için adeta bir tampon bölgesi olan Yunanistan'da faaliyet gösteren 20 çevrim içi gazete incelenmiştir. Çünkü çevrim içi ortamlar özellikle son yıllarda kullanım açısından yükselişe geçmiştir (Cirit, 2021). Sınırın içi ve ötesindekileri anlamada önemli bir örnek olan Aylan Kürdi olayıyla ilgili 2-15 Eylül 2015 arasında yayınlanan 61 haber, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

1. META-POPÜLİZME GENEL BİR BAKIŞ

Genel anlamıyla kitleler tarafından yaygın bir şekilde kabul edilen

fikirlerin doğru ya da yanlış olup olmadığına bakılmaksızın siyasal kişi ya da kurumlar tarafından kullanılması olarak tanımlanacak popülizm, karmaşık bir yapıya sahiptir. Bünyesinde birçok yaklaşım barındıran kavram, daha çok rasyonel ve duygusal yaklaşımlarla işlevsel hale gelmektedir. Popülizm, kendisine benzer birçok kavramı da bünyesinde barındırmaktadır. Son yıllarda artan mülteci akınları, birçok ülkede sınır güvenliği konusunu gündeme getirmiştir. Sınır güvenliğiyle ilgili konuların popülist söylemlerle kullanılması, meta-popülizm kavramını karşımıza çıkarmaktadır. Bu başlıkta meta-popülizm kavramı tartışılacaktır; ancak öncelikle popülizm kavramı incelenmelidir.

Stanley'e göre, "popülizmin temel kavramlarının belirsizliği ve tartışılabilirliği onu bütün ideolojiler için kullanılabilir kılmaktadır" (2008: 107). Örneğin radikal-sağ popülizm, üç birleşik ideolojik kavramla karakterize edilmektedir, bunlar yerlilik, otoriterlik ve popülizmdir (Mudde, 2017: 4). Yerlilik, bir ülke, şehir ya da bölgede yalnızca yerli ve homojen grubun yaşaması gerektiğini, sözde yabancı insanlar (göçmenler ve azınlıklar gibi) ve/veya fikirlerin bu homojen topluluk için bir tehdit olarak görüldüğünü kabul eden bir yaklaşımdır. Otoriterlik, kanun ve politikaların güçlendirilmesi yoluyla otoriteye karşı gelmenin cezalandırılmasının düzenli bir toplum için gerekli olduğu inancına dayanmaktadır. Son olarak popülizm, ahlaksız/yozlaşmış ve ideal toplum anlayışıyla bağlantısı kesilmiş veya ona karşı çalışan bir seçkin grubunun söylemle inşasını ve bunun üzerinden karşıtlıklar yaratmayı ifade etmektedir (Albertazzi, 2006). Yerlilik mülteci akınları göz önünde bulundurulduğunda sınır güvenliği ile ilgili konular popülizmin alanına girmektedir. Bu da meta-popülizmi "popüler" hale getirmektedir.

Sınırları çizilmiş bir alan (ülke, şehir, ilçe ya da toprak gibi) içerisindeki ideal (milli) toplum üzerine kurulan popülizm, genellikle siyasal unsurlar tarafından söylemle inşa edilen yerel ve homojen bir topluluk ve onun idealize edilmiş özellikleriyle var olmaktadır (Taggart, 2017). Son yıllarda artan göçmen akınları ve göçmenlerin Avrupa entegrasyonu, ideal toplum olarak sunulan Avrupa ve onun karşısında konumlandırılan göçmenler bu

bağlamda değerlendirilebilir (Verbeek ve Zaslove, 2017). İtalya ve Belçika gibi ülkelerdeki siyasi ve kurumsal meşruiyet krizi de bu bölgesel popülist eğilimlere örnek gösterilmektedir (Taggart, 2004). Ancak, bu ülkelerdeki bölgeci partilerin (bölgesel bağımsızlık veya özerklik talep edenlerin) bölgeci politikaları farklılık göstermektedir. Örneğin Lega Nord partisi lideri Matteo Salvini'nin seçmen istekleri doğrultusunda partisini İtalya'daki merkezci politikalara yaklaştırması, popülist partilerin ve liderlerin popülizmi kullanmadaki değişkenliğini gözler önüne sermektedir (Tarchi, 2018)

Avrupa'daki radikal sağ popülist hareketlerde iki temel yaklaşım hakimdir. İlki, bazı popülist politikacıların söylemlerini yumuşatsa bile sert bir retoriğin kullanılmasıdır (Ostiguy, 2017). İkincisi, bu popülist hareketlerin belli bir bölgedeki toplulukların korunmasıyla ilgili anlatıları araçsallaştırmasıdır. 2015'te patlak veren mülteci krizinde Avrupa'nın mültecilerden korunması gerektiği anlatısı buna basit bir örnektir (Lamour, 2019). Sağcı popülist siyasetçilerin ortak "düşman gruplara" karşı evrensel ve makul "halk"ın korunması söylemi "meta-popülizm" kavramını ta kendisidir. Meta-popülizm, belirli bir devletle ilişkili alan ve demokratik olarak isimlendirilen sınırlarla bir halk, grup ve "ötekiler" arasında karşıtlık üretmekten oluşan bir ideoloji olarak tanımlanabilmektedir. Kavram, "biz" ve "onlar" arasındaki çatışmanın uzamsal olarak yeniden ölçeklendirilmesidir. Meta-popülizm genellikle sınırsız bir Avrupa içerisinde yer alan egemen veya özerk ulusal/bölgesel "halk" mozaiginden oluşan ile onu bozmaya çalıştığı iddia edilen mülteciler üzerine kurulmaktadır. Bu kurguya göre sınırsız ve sınıfsız Avrupa'nın halkını korumak için daha güçlü sınır kontrolü gerekmektedir (Laclau, 1977). Buna yönelik söylemler sosyo-ekonomik ve politik olumsuzluklar yaşayan kitleler tarafından kabul görmekte ve desteklenmektedir.

Farklı ülkelerdeki bazı Avrupa bölgeleri, sınır ötesi meta-popülizmin inşasını potansiyel olarak kolaylaştırabilecek ortak bir kültürel ve kurumsal bağlamı paylaşmışlardır. Örneğin, Güney Almanya (özellikle Bavyera), Avusturya, İsviçre, Kuzey İtalya ve Orta-Doğu Fransa dahil olmak üzere Alp

bölgesi, geç modernizmin ortak reddine (daha kozmopolit bir toplumun gelişimi gibi fenomenlere) dayanan benzer bir bölgesel popülizm biçimini besleyen Avrupa bölgesi olarak görülmektedir (Betz, 2005). Bununla birlikte bu sınır bölgelerinde, bölgedeki toplum ile sınırın hemen diğer tarafında yer alan insanlar (ötekiler) arasında düşmanca bir söylem geliştirilebilmektedir. Örneğin, Cenevre ve Ticino'daki İsviçreli işçilerden oy almak isteyen İsviçreli radikal sağ popülist partiler, sırasıyla Fransa ve İtalya'dan gelen sınır ötesi işçilere karşı başarılı bir söylem geliştirmişlerdir (Bernhard, 2017). Bununla birlikte bu partiler, sınır ötesi ekonomik entegrasyon söz konusu olduğunda oy için düşmanlaştırılan seçmenlere de muhtaç hale gelmektedir. Sonuç olarak bütün bu durumlar göz önünde bulundurulduğunda, bu iç içe geçmiş ve ekonomik olarak tutarsız sınır ötesi söylemlere tutunan radikal sağ popülist partilerin toplu olarak uluslararası meta-popülizmi şekillendirmesi mümkündür. Meta-popülizm, daha iyi anlaşılması için coğrafi temelli yaklaşımlarla çözümlenmesi gereken bir olgu olarak görülmektedir (Lizotte, 2019).

Görüleceği üzere popülizm kavramından türetilen meta-popülizm, sınır güvenliğiyle ilgili konuları kullanmaktadır. Avrupa'da özellikle son yıllarda artan mülteci akımlarıyla sıklıkla karşımıza çıkan meta-popülist söylemler zaman ve duruma göre şekil değiştirip değişimlere uğratılmıştır.

2. META-POPÜLİZMİN GÖSTERGELERİNİ SAPTAMAK İÇİN BİR İÇERİK ANALİZİ

2.1. Araştırmanın Konusu, Sorunu ve Amacı

Kitle gibi kalabalıkların rahatsız olduğu ya da onların destekleyeceği konuların söylemsel olarak araçsallaştırılması popülizm olarak adlandırılmaktadır. Sınır güvenliği ve sınırın içindekilerle dışındakiler arasındaki farklılıkların popülist söylemlerle kullanılması ise meta-popülizmdir. Son yıllarda artan mülteci akınlarının özellikle Avrupa'daki yurttaşlara olumsuz yansımaları meta-popülizmin kullanım alanlarını artırmaktadır. Popülizmde yer alan birçok yaklaşım meta-popülizmde

de görülmektedir. Ancak meta-popülizminde en çok hangi yaklaşımların kullanıldığı bilinmemektedir. Bu çalışmada meta-popülizmin göstergelerinin saptanması amaçlanmıştır. Bu amaçla meta-popülizmde kullanılan duygusal ve rasyonel yaklaşımlara göre meta-popülizmin göstergeleri saptanacaktır. Bu saptama çevrim içi gazetelerde yapılacaktır.

2.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Meta-popülizmin göstergelerinin saptanması için kategorizasyon yapmak elzem hale gelmiştir. Tema, yaklaşım, biz-öteki inşası ve çekiciliklerin belirlenmesi için niteliksel içerik analizi yöntemine başvurulmuştur.

Krippendorff (2013) içerik analizini, veriler ve onların bağlamlarıyla ilintili, geçerli çıkarımlar yapmak için geliştirilen bir araştırma yöntemi olarak tanımlamıştır. Duriau vd. (2007), metne uygulanan geniş bir metodolojik ölçüm olduğunu belirterek içerik analizinin daha geniş bir tanımını yapmışlardır. Kassarjian (1977)'in çalışmasında içerik analizi, iletişimsel içeriği sözlü ve sembolik içerik biçiminde ortaya çıkarmak için analitik bir yöntem olarak tanımlanmıştır. İçerik analizi, yalnızca bir kaynak ve alıcıyı değil, mesajın kendisini incelemektedir (Kassarjian, 1977); bu nedenle, amaç verilerin anlamını kavramaktır. Kassarjian (1977)'a göre içerik analizi nesnel, sistematik ve nitel olmalıdır.

İçerik analizinin kullanım alanındaki çeşitliliği ortaya koyan Mehmetoğlu ve Dann (2003: 2) içerik analizinin çok yönlü olduğunu ve “her alanda her çeşit iletişim unsurunu” çözümlenmede kullanılabileceğini savunmaktadır. İçerik analizinin bir diğer önemli özelliği, iletişim ve sosyal gerçekliğin incelenmesine olanak sağlamasıdır (McAlister ve Erffmeyer, 2003). Bu nedenle söylenenlerin sayısı değil içeriği ve niteliği önemlidir. O yüzden niteliksel içerik analizinin kullanımını önem kazanmaktadır.

Veri toplamada kullanılan yöntem araştırma düzeyini ve yönünü etkilemektedir. Nitel içerik analizi bir metin ya da iletişim unsurundaki

anlamları açığa çıkarmaktadır. Nitel içerik analizi sayısal verilere dahi anlam üzerinden ulaşmaktadır. Bu da analiz edilen unsurun altında yatan anlamla ilgilidir (Hsieh ve Shannon, 2005). Nitel içerik analizi, değerlendirme ve betimleme ile ilgilenmektedir. Nitel içerik analizi süreci, metni anlamlandırmak için değerlendirme ve daha yüksek bir kategorizasyon için kodlama, kategorileştirme ve temaların oluşturulmasını içermektedir.

Hsieh ve Shannon (2005) nitel içerik analizin üç yaklaşımla tanımlamaktadır: 1) Geleneksel 2) Yönlendirilmiş ve 3) Özetleyici. Geleneksel içerik analizi, kategorileri doğrudan verilerden türetmektedir. Yönlendirilmiş yaklaşım, metne göre yapılandırılıp yönlendirilmektedir. Metindeki anahtar kelimeler veya içeriği saymak, karşılaştırmak ve ardından bunlarla ortaya çıkan temel bağlamı değerlendirmek özetleyici yaklaşımın temelidir (Hsieh ve Shannon, 2005). Her üç yaklaşımın da amacı, verilerin içeriğinden, kodlama şemalarıyla ilgili farklılıklardan ve kategorilerin kökenlerinden yola çıkarak anlamı bulmak ve değerlendirmektir. İçerik analizinde saptanan temel anlamlar, örüntüler (betimleyici bulgular) ve temalar (kategoriler) olarak ifade edilebilmektedir (Patton, 2002).

Çalışmada meta-popülizmin göstergelerinin saptanması için yaklaşımları ortaya koymak adına niteliksel içerik analizi yöntemi ile tema, yaklaşım, biz-öteki inşası ve çekicilikler özelinde kategoriler oluşturulmuştur. Bu kategoriler doğrudan verilerden elde edildiğinden geleneksel yaklaşımın varlığı söz konusudur.

2.3. Araştırmanın Evren, Örneklem ve Sınırlılıkları

Meta-popülizm, sınır güvenliği ile ilgili konular üzerinden inşa edilmektedir. Bu nedenle meta-popülizmin en güzel örneklerini son yıllarda Avrupa'daki sınır güvenliğiyle ilgili en çarpıcı olaylardan biri olan Aylan Kürdi olayında görmek mümkündür. Popülizmi olduğu gibi meta-popülizmi de bünyesinde barındırıp kitlelere aktarmada önemli rol alan çevrim içi ortamlar bu süreçte üzerinde araştırma yapılması gereken unsurlardır (Jagers ve Walgrave, 2007). Meta-popülizmde medya sistemlerinin

işlevleri keşfedilmelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bu nedenle örneklem seçiminde Yunanistan'da faaliyet gösteren çevrim içi gazeteler göz önünde bulundurulmuştur.

Çalışmanın evrenini meta-popülizmin yansıdığı bütün haberler oluşturmaktadır. Örneklem ise Aylan Kürdi olayı özelinde Yunanistan'da faaliyet gösteren 20 çevrim içi gazetenin yayınladığı 61 haber olarak belirlenmiştir. Örneklem 2-15 Eylül 2015 tarihleri ile sınırlandırılmıştır.

2.4. Araştırmanın Varsayımları

Popülizmde rasyonel ve duygusal göstergelerin varlığı sıklıkla görülmektedir. Popülizmde kullanılan göstergelerin belirlendiği araştırmalarda duygusal göstergelerin daha fazla olduğu görülmüştür (Widmann, 2020). Bununla birlikte ideolojik mesajların yanında özellikle çevrim içi ortamlarda duygusal göstergelerin kullanıldığı, ideolojik içeren mesajlarda ise rasyonel göstergelerin varlığı görülmüştür (Martella ve Bracciale, 2022). Sınır güvenliği gibi konularda ise rasyonel göstergelerle birlikte korku çekiciliği de etkili olmuştur (Kinnvall, 2018).

Yukarıda belirtilen veriler ışığında çalışmada meta-popülizmin göstergelerinin duygusal ve rasyonel yaklaşımlar çerçevesinde saptanması gerekmektedir. Bu yönde oluşturulan varsayımlar şu şekildedir:

- Meta-popülizmin göstergeleri daha çok rasyonel yaklaşımlardır.
- Meta-popülizmin göstergeleri daha çok duygusal yaklaşımlardır.

2.5. Araştırmanın Bulguları

Meta-popülizmin göstergelerini saptamak adına niteliksel içerik analizi kullanılan çalışmada, haberler içeriklerine göre tema, yaklaşım, biz-öteki inşası ve çekicilikler başlıklarıyla kategorize edilmiştir. Bu kategorilerden yola çıkarak varsayımlar ışığında duygusal ve rasyonel göstergeler saptanacaktır.

Tema	Sayı	Oran
İnsanlık Krizi	14	% 22,9
İnsan Hikâyeleri	40	% 65,5
Diğer	7	% 11,6
Toplam	61	% 100

Tablo-1: Tema Dağılımı

Örneklem olarak seçilen 61 haber tematik olarak kategorize edildiğinde 14 (% 22,9) haber insanlık krizi, 40 (% 65,5) haber insan hikâyesi temasını içermektedir. Yalnızca 7 (% 11,6) haber diğer temalarda yazılmıştır.

İnsanlıkKriziveinsanhikâyeleribarındıranhaberlerde daha çok duygusal yaklaşım kullanılmıştır. Örneğin insanlık krizine vurgu yapan haberlerdeki başlıklar bunun göstergesidir. “İnsanlık kıyıya vurdu” (Mixanitouxronou, 2015) başlığına sahip haberde, özellikle Avrupa’nın değerlerinden olan insan hakları ihlâllerine vurgu yapılmış ve sığınmacılara uygulanan politikalar duygusal bir yaklaşımla kaleme alınmıştır. “Boğularak karaya vuran Suriyeli çocukların şok edici görüntüleri uluslararası öfkeye yol açtı” (Protothema, 2015) ifadelerini içeren haberde çocukların öldüğü vurgulanmış ve bu durumun birden fazla ülkede tepkiye neden olduğu aktarılmıştır. “Çocuklar”ın öldüğü ifadesi duygusal yaklaşım barındırmaktadır. “Utanç görüntüleri uluslararası öfkeye neden oldu” (Thetoc, 2015) başlıklı haberde Aylan Kürdi’nin cansız nedeninin görüntülerinin herkes ve özellikle Avrupa için utanç verici olduğu belirtilerek duygusal yaklaşımın varlığına rastlanılmaktadır. “Aylan Kürdi’nin görüntülerinden ilham alan ve yürek burkan karikatürler, tepkilere neden oldu” (Newsbomb, 2015) cümlesinin yer aldığı haberde “yürek burkan” ifadesi ile duygusal yaklaşımın varlığı görülmüştür. Tema kategorisinde yer alan haberlerde rasyonel yaklaşımlar da mevcuttur; ancak haberlerin büyük çoğunluğu duygusal yaklaşım barındırmaktadır.

İnsan hikâyeleri temasında; cansız bedeni kıyaya vuran Aylan Kürdi, cansız bedeni kıyaya vuran Aylan Kürdi’nin fotoğrafını çeken fotoğrafçı,

Aylan Kürdi'nin babası ve olay yerine ilk gelen polis memurunun yaşadıklarına yer verilmiştir. "Aylan Kürdi'nin hikâyesini herkes duydu" (Tovima, 2015) başlıklı haberde vefat eden çocuğun yaşadıkları, savaştan kaçıışı, iltica rotası ve ölüm nedeni duygusal bir dille kaleme alınmıştır. "Üç yaşındaki Aylan'ın görüntüsü tüm dünyaya yayıldı" (Koutipadoras, 2015) ifadelerini barındıran haberde çocuğun yaşına yer verilerek mülteci krizinde masum çocukların vefat ettiği vurgulanmış, böylece duygusal yaklaşım kullanılmıştır.

Cansız bedeni kıyaya vuran Aylan Kürdi'nin fotoğrafını çeken fotoğrafçının olayla ilgili hikâyesini barındıran "Ölen Suriyeli çocuğun şok edici görüntüsünü çeken fotoğrafçı: O an dehşete düştüm." (Lifo, 2015) başlıklı haberde, olay tanığının duygularına yer verilerek duygusal ifadeler kullanılmıştır. Aylan Kürdi'nin babasının hikâyesinin aktarıldığı haberlerde de durum benzerdir. Örneğin, "Babanın yürek burkan mesajı: Çocuklarım elimden kayıp gitti" "yürek burkan mesaj" ifadesi ile duygusal yaklaşımın varlığından söz edilebilir. "Çocuklarım elimden kayıp gitti" ifadesi çocuk sahibi bireyleri empati yapmaya itmektedir. Ayrıca "Küçük Suriyeli çocuğun babası, ailenin son anlarının yürek burkan hikâyesini şöyle anlattı: Aşırı yüklü tekne ters döndü" (Mixanitouxronou, 2015) cümlesinin yer aldığı haber, "küçük Suriyeli çocuk" ve "yürek burkan" hikâye tamlamaları ile duygusal yaklaşım içermektedir. "Küçük Aylan Kürdi'nin cansız bedenini bulan Türk polisi: "Kendi oğlumun düşündüm" (Mixanitouxronou, 2015) başlıklı haberde ise okuyucuların kendi çocuklarını düşünüp empati yapması için duygusal yaklaşıma yer verilmiştir.

Konuya Yaklaşım	Sayı	Oran
Olumlu	0	% 0
Olumsuz	41	% 67,2
Nötr	20	% 32,8
Toplam	61	% 100

Tablo-2: Konu Dağılımı

Konuya yaklaşım kategorisine bakıldığında hiç olumlu yaklaşım içeren habere rastlanılmamıştır. 41 (% 67,2) haberde olumsuz, 20 (% 32,8) haberde

ise tarafsız yaklaşım benimsenmiştir.

Konuya yaklaşımda olumluluk içeren habere rastlanılmamışken tarafsız yaklaşım barındıran 20 haber mevcuttur. Olumsuz yaklaşım içeren haberler çoğunlukta olup bu haberlerde daha çok duygusal yaklaşım yer almıştır. Örneğin “Üç yaşındaki meleğin fotoğrafı, Akdeniz'deki trajedinin sembolü oldu” (Enikos, 2015) başlıklı haberde Aylan Kürdi'nin yaşına yer verilmesi acıma duygusunu geliştirmek için kullanılmıştır. “Trajedi” kelimesinin kullanımı ise mağdurların yaşadıklarını aktarmak için araçsallaştırılıp yine duygusal yaklaşım barındırmaktadır. “Yürek burkan fotoğrafın ardındaki trajik hikâye” (Enikos, 2015) ifadelerinin bulunduğu haberde “yürek burkan” ve “trajik hikâye” tamlamalarının varlığı duygusallığa yer verildiğini göstermektedir. Ayrıca “Dünyayı şoke eden küçük Suriyeli çocuk: İşte karşınızda” (Newsit, 2015) başlıklı haberde “küçük Suriyeli” tamlaması masumiyet ve suçsuzluk ifadesidir. Bu nedenle duygusal yaklaşım görülmektedir. “İşte karşınızda” yazısı ise suçluluk duygusu uyandırmaya yönelik olup duygusal yaklaşımın bir örneğidir.

Biz-Öteki İnşası	Sayı	Oran
Biz	0	% 0
Öteki	53	% 86,9
Nötr	8	% 13,1
Toplam	61	% 100

Tablo-3: Biz-Öteki ve Nötr Dağılımı

Biz-öteki inşasına bakıldığında 61 haber içerisinde hiç “biz” inşası içeren haber yoktur. 53 (% 86,9) haber öteki inşası barındırmaktadır. Tarafsız bir yaklaşım içeren toplam 8 (% 13,1) haberin varlığı söz konusudur.

Öteki inşasında kullanılan haberlerde; ötekiyi tanımlarken ayrımcılık gösterilen, ayrıştırma ve öteleme anlamından çok bizden olmayan ama zor durumdaki bireyleri göz önünde bulundurulmuştur. Örneğin “Aylan Kürdi'nin hikâyesini herkes duydu” (Tovima, 2015) haberinde mağdur olan bir çocuktan bahsedilmektedir. Aylan haberi yapanlardan değildir;

ancak mağdur ve acınılması gerekendir. “Suriyeli sığınmacı Aylan Kürdi’nin fotoğrafı dünyayı değiştirebilir mi?” (Protothema, 2015) sorusu bulunan haber “Suriyeli” olan küçük çocuğun ibret veren hikâyesine vurgu yapmaktadır. Aylan başka bir ülkeden gelen bir çocuktur; fakat zor durumda kalmış, ölmüş bir ötekidir. Mağdur, ezilen öteki inşası duygusal yaklaşımın yansımaları olarak değerlendirilebilir.

Çekicilik	Sayı	Oran
Rasyonel	7	% 11,5
Duygusal	50	% 81,9
Korku	4	% 6,6
Mizah	0	% 0
Toplam	61	% 100

Tablo-4: Çekicilik Dağılımı

Örnekleme yer alan 61 haberdeki çekicilikler kategorize edildiğinde 7 (% 11,5) haberde rasyonel, 50 (% 81,9) haberde duygusal, 4 (% 6,6) haberde ise korku çekiciliği kullanılmıştır. Mizah çekiciliği içeren habere rastlanılmamıştır.

Haberlerin büyük çoğunluğu (% 81,9) duygusal çekicilik barındırmaktadır. Örneğin, “Kıyıya vuran çocukların hikayesi dünyayı sarstı” (Protothema, 2015) ve “Üç yaşındaki Suriyeli çocuk Aylan Kürdi’nin ölümü, tepkilere yol açtı.” (Avgi, 2015) başlığı bulunan haberlerde birden fazla küçük, masum ve suçsuz çocuğun öldüğü ifade edilmekte ve duygusal yaklaşım içermektedir.

Kısaca özetlemek gerekirse göre tema, yaklaşım, biz-öteki inşası ve çekicilikler başlıklarıyla yapılan kategorizasyonda en çok kullanılan temalar olan insanlık krizi ve insan hikâyeleri temalarında, olumsuzluk içeren yaklaşımlarda, mağdur ve masum ötekinin inşasında ve çekiciliklerde en çok duygusal yaklaşımların varlığından söz edilmektedir.

SONUÇ

Yükselişe geçen dönemsel fikirlere göre şekillenen popülist söylemler, doğruların ifade edilmesinden çok kitlelerin istediklerinin dile gelmesi olarak görülebilir. Sınır güvenliği ve sınırın ötesi ile berisi arasındakileri ayıran bir anlayışa yaslanan meta-popülizm ise popülizmin içerisinden çıkmış ve son yıllarda mülteci sorunuyla birlikte yükselişe geçmiştir. Avrupa'ya yapılan geçişlerde adeta bir kapı rolü oynayan Yunanistan'da gerçekleşen Aylan Kürdi olayı tüm dünyayı derinden sarmıştır. Bu olay meta-popülizm olarak ele alınmış ve medya da meta-popülizmin uygulayıcısı olarak kabul edilmiştir. Yunanistan'da faaliyet gösteren 20 çevrim içi gazetenin 2-15 Eylül 2015 tarihleri arasında yayınladığı 61 haber içerik analizi yöntemi ile tema, yaklaşım, biz-öteki inşası ve çekicilikler özelinde kategorize edilmiştir.

Örneklem olarak seçilen 61 haber tematik olarak kategorize edildiğinde 14 (% 22,9) haber insanlık krizi, 40 (% 65,5) haber insan hikâyesi temasını içermektedir. Yalnızca 7 (% 11,6) haber diğer temalarda yazılmıştır. “İnsanlık kıyıya vurdu” (Mixanitouxronou, 2015), “Boğularak karaya vuran Suriyeli çocukların şok edici görüntüleri uluslararası öfkeye yol açtı” (Protothema, 2015), “Çocuklar”ın öldüğü ifadesi duygusal yaklaşım barındırmaktadır. “Utanç görüntüleri uluslararası öfkeye neden oldu” (Thetoc, 2015), “Aylan Kürdi'nin görüntülerinden ilham alan ve yürek burkan karikatürler, tepkilere neden oldu” (Newsbomb, 2015), “Aylan Kürdi'nin hikâyesini herkes duydu” (Tovima, 2015), “Üç yaşındaki Aylan'ın görüntüsü tüm dünyaya yayıldı” (Koutipandoras, 2015), “Ölen Suriyeli çocuğun şok edici görüntüsünü çeken fotoğrafçı: O an dehşete düştüm.” (Lifo, 2015), “Küçük Suriyeli çocuğun babası, ailenin son anlarının yürek burkan hikâyesini şöyle anlattı: Aşırı yüklü tekne ters döndü” (Mixanitouxronou, 2015) ve “Küçük Aylan Kürdi'nin cansız bedenini bulan Türk polisi: “Kendi oğlumun düşündüm” (Mixanitouxronou, 2015) ifadelerinin yer aldığı haberlerde duygusal göstergeler yer bulmuştur.

Konuya yaklaşım kategorisine bakıldığında hiç olumlu yaklaşım içeren habere rastlanılmamıştır. 41 (% 67,2) haberde olumsuz, 20 (% 32,8) haberde

ise tarafsız yaklaşım benimsenmiştir. Olumsuz yaklaşım “Üç yaşındaki meleğin fotoğrafı, Akdeniz’deki trajedinin sembolü oldu” (Enikos, 2015), “Yürek burkan fotoğrafın ardındaki trajik hikâye” (Enikos, 2015) ve “Dünyayı şoke eden küçük Suriyeli çocuk: İşte karşınızda” (Newsit, 2015) başlıklarının olduğu haberlerde duygusal göstergelerle inşa edilmiştir.

Biz-öteki inşasına bakıldığında 61 haber içerisinde hiç “biz” inşası içeren haber yoktur. 53 (% 86,9) haber öteki inşası barındırmaktadır. Tarafsız bir yaklaşım içeren toplam 8 (% 13,1) haberin varlığı söz konusudur. “Aylan Kürdi’nin hikâyesini herkes duydu” (Tovima, 2015)ve “Suriyeli sığınmacı Aylan Kürdi’nin fotoğrafı dünyayı değiştirebilir mi?” (Protothema, 2015) başlıklı haberlerde öteki, ötekilenmiş, haksızlığa uğramış ve mağdur olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada acıma duygusu içeren duygusal göstergeler yer almıştır.

Örnekleme yer alan 61 haberdeki çekicilikler kategorize edildiğinde 7 (% 11,5) haberde rasyonel, 50 (% 81,9) haberde duygusal, 4 (% 6,6) haberde ise korku çekiciliği kullanılmıştır. Mizah çekiciliği içeren habere rastlanılmamıştır. Haberlerin büyük çoğunluğu (% 81,9) duygusal çekicilik barındırmaktadır. Örneğin, “Kıyıya vuran çocukların hikayesi dünyayı sarstı” (Protothema, 2015)ve “Üç yaşındaki Suriyeli çocuk Aylan Kürdi’nin ölümü, tepkilere yol açtı.” (Avgi, 2015) cümlelerini içeren haberler doğrudan duygusal göstergeleri barındırmaktadır. Görüleceği üzere tema, yaklaşım, biz-öteki inşası ve çekicilikler çerçevesinde yapılan kategorizasyonda meta-popülizmde daha çok duygusal göstergelerin varlığı saptanmıştır. Sınanan “Meta-popülizmin göstergeleri daha çok rasyonel yaklaşımlardır” ve “Meta-popülizmin göstergeleri daha çok duygusal yaklaşımlardır” varsayımlarından “Meta-popülizmin göstergeleri daha çok duygusal yaklaşımlardır” varsayımı doğrulanmıştır.

Son yıllarda artan mülteci akınları, özellikle Avrupa hedefli olarak gerçekleşmektedir. Artan mülteci sayısı Avrupa’daki birçok ülkede sosyo-ekonomik ve siyasi sorunlara neden olmaktadır. Bu durum ülkelerin

vatandaşlarında bazı rahatsızlıklara neden olmakta ve bu da popülist söylemlerin yayılmasına neden olmuştur. Avrupa'yı korunması gereken bir bölge ve Avrupa sınırları dışındakileri de öteki olarak tasvir eden meta-popülist yaklaşımlar da yükselişe geçmiştir. Meta-popülizmde daha çok duygusal ve rasyonel yaklaşımların varlığı görülmüştür. Avrupa'ya yönelik mülteci geçişlerinde adeta tampon bölge olan Yunanistan'da yaşanan Aylan Kürdi olayı, meta-popülist söylemlerde duygusal göstergelerin araçsallaştırıldığını gözler önüne sermiştir. Bu durumdan hareketle neden-sonuç ilişkisine dayalı, niceliksel verilerden yararlanılarak ortaya koyulan rasyonel yaklaşımlardan çok duygulara, hırslara, öznel ifadelere dayanan duygusal göstergelerin meta-popülizmin ana kaynağı olduğu söylenebilir.

Kaynakça

Albertazzi, D. (2006). The Lega Dei Ticinesi: The Embodiment of Populism. *Politics*, 26 (2), 133–139.

Avgi. (2015). Ailan Kurdi Photographies. <http://www.avgi.gr/article/10937/5815425/synklonizei-o-thana-tos-tou-3chronou-prosphyga-ailan-kournti-photographies-> adresinden 01.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Bernhard, L. (2017). Three Faces of Populism in Current Switzerland: Comparing The Populist Communication of The Swiss People's Party, The Ticino League, and The Geneva Citizens' Movement. *Swiss Political Science Review*, 23 (4), 509–525.

Betz, H. G. (2005). Mobilising Resentment in the Alps: The Swiss SVP, the Italian lega Nord, and the Austria. *Challengestoconsensual politics: Democracy, identity, and populist protest in the Alpine region* (s. 144–166) içinde. Brussels: P.I.E.-Peter Lang.

Cirit, İ. (2021). Sosyal Medyada Bölünen Kendilikler: İletişim Psikolojisi Açısından Bir İnceleme. *Sosyal Medyada Dil ve İletişim* (s. 245-263) içinde, Nobel Yayınevi.

Duriau, V. J., Reger, R. K. ve Pfarrer, M. D. (2007). A Content Analysis of The Content Analysis Literature in Organizational Studies: Research Themes, Data Sources, And Methodological Refinements. *Organ. Res. Methods*, 10 (5), 5-34.

Enikos. (2015). Photos. <http://www.enikos.gr/international/337569/pagkosmio-symvolo-tis-trago-dias-sti-mesogeio-to-3xrono-angeloudi-photo> adresinden 03.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Hsieh, H. F., ve Shannon, S. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qual. Health Res*, 15 (9), 1277-1288.

Jagers J, S., ve Walgrave. (2007). Populism as Political Communication Style: An Empirical Study of Political Parties' Discourse in Belgium. *European Journal of Political Research*. 46 (2), 319-345.

Kassarjian, H. H. (1977). Content Analysis In Consumer Research. *J. Consum. Res.* , 4 (1), 8-18.

Kinnvall, C. (2018). Ontological Insecurities and Postcolonial Imaginaries. *Humanity & Society*. 5 (2). 85-99.

Koutipadoras. (2015). *Image of the tree-year-old Aylan "moves" Europe*. Koutipadoras: <http://www.koutipandoras.gr/article/o-trihronos-ailan-stoiheionei-tin-ey-> adresinden 02.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Krippendorff, K. (2013). *Content Analysis: an Introduction to its Methodology*. Thousand Oaks.

Laclau, E. (1977). *Politics and Ideology In Marxist Theory: Capitalism, Fascism, Populism*. New Left Books.

Lamour, C. (2019). Mass media and border securitization in Europe: Investigating the metropolitan "Mediapolis" in an era of right-wing populism. *Journal of Urban Affairs*, 41(4), 535-550.

Lifo. (2015). *Photographer who took the shocking image of dead Syrian boy: "At that moment, I was petrified"*. Lifo: <http://www.lifo.gr/now/media/74727> adresinden 01.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Lizotte, C. (2019). Where Are The People? Refocusing Political Geography on Populism. *Political Geography*, 71 (2), 139–141.

Martella, A., ve Bracciale, R. (2022). Populism and emotions: Italian political leaders' communicative strategies to engage Facebook users, *Innovation: The European Journal of Social Science Research*. 35 (1), 65-85.

McAlister, D., ve Erffmeyer , R. (2003). A Content Analysis of Outcomes and Responsibilities for Consumer Complaints to Third-Party Organizations. *J. Bus. Res.*, 56, (3), 341–351.

Mehmetoglu, M. D. (2003). Atlas/ti and content/semiotic analysis in tourism research. *Tourism Anal*, 8 (1), 1–13.

Mixanitouxronou. (2015). News. <http://www.mixanitouxronou.gr/skeftika-ton-diko-mou-gioexomologite-o-astinomikos-pou-vrike-to-apsicho-soma-tou-mikrou-ailan/> adresinden 10.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Mudde, K. (2017). *Introduction to The Populist Radical Right. The Populist Radical Right. A Reader*. Routledge.

Newsbomb. (2015). Photos. <http://www.newsbomb.gr/kosmos/news/story/621046/ta-skitsa-giaton-mikro-ailan-poy-prokaloy-n-anatrixila-photos> adresinden 12.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Newsit. (2015). Ailan Kurdi's Story <http://www.newsit.gr/kosmos/to-mikro-agori-poy-sokare-ton-kosmo-ayti-einai-i-istoriatoy/1442122/> adresinden 12.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Ostiguy, P. (2017). Populism. A socio-cultural approach. *The Oxford handbook of populism* (s. 73–97) içinde. OUP.

Patton, M. (2002). *Qualitative Research and Evaluation Methods*. Thousand Oaks.

Protothema. (2015). Aylan <http://www.protothema.gr/world/article/506120/aylan> adresinden 01.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Protothema. (2015). Shocking images of drowned Syrian boys washed ashore sparked an international outrage. <http://www.protothema.gr/world/article/505609/pagosmio-sok-apo-tin-eikona-tou-nekrou-paidiou-stin-alikarnasso/> adresinden 05.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Stanley, B. (2008). The Thin Ideology of Populism. *Journal of Political Ideologies*, 13(1), 95–110.

Taggart, P. (2004). Populism and Representative Politics in Contemporary Europe. *Journal of Political Ideologies*, 9(3), 269–288.

Taggart, P. (2017). Populism in western Europe. *The Oxford handbook of populism* içinde (s. 248–263). OUP.

Tarchi, M. (2018). 'Voters Without a Party: The 'Long Decade' of The Italian Centre-Right and Its Uncertain Future'. *South European Society & Politics*, 23(1), 147–162.

Thetoc. (2015). Aylan Kurdi. <http://www.thetoc.gr/koinwnia/article/sugklonistiko-ntokoumen-to-apo-tin-tragwdia-twn-prosfugwn-sto-aigaio> adresinden 07.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Tovima. (2015). Article. <http://www.tovima.gr/world/article/?aid=734348> adresinden 08.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Verbeek, B., ve Zaslove, A. (2017). Populism And Foreign Policy. *The Oxford handbook of populism* (s. 384–405) içinde. Oxford: OUP.

Widmann, T. (2020). How Emotional Are Populists Really? Factors Explaining Emotional Appeals in the Communication of Political Parties. *Political Psychology*(42 (1)), 163-181.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınları.